

РЕШЕНИЕ

№ 670

гр. Варна , 07.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ в публично заседание на двадесет и девети март, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Светла В. Пенева
Членове:	Красимир Т. Василев Невин Р. Шакирова

при участието на секретаря Цветелина Н. Цветанова
като разгледа докладваното от Невин Р. Шакирова Въззивно гражданско дело № 20213100500675 по описа за 2021 година

Производството е по реда на глава XX от ГПК.

Образувано е по повод въззивна жалба на В. В. С. срещу Решение № 260347 от 08.02.2021г. по гр.д. № 2513/2020г. по описа на ВРС, 43-ти състав, с което **на основание чл. 181, ал. 1 от ЗМВР и л. 86, ал. 1 от ЗЗД** са отхвърлени предявените от въззивницата срещу ОД на МВР, гр. Варна, представлявана от Директора Даниел Пашов искове за осъждане на ответника да ѝ заплати сумата от **4 320 лева**, представляваща сбор от ежемесечно дължими суми за храна в размер на 120 лева за периода от 01.02.2017г. до 31.01.2020г., ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на исковата молба в съда – 24.02.2020г. до окончателно плащане на задължението, както и сумата от **668.29 лева**, представляваща обезщетение за забава, начислено за периода от падежа на всяко дължимо месечно задължение до 24.02.2020г.

Жалбата е основана на оплаквания за неправилност, поради неправилно приложение на материалния закон. Съдържа доводи, че неправилно и в противоречие с чл. 1 от ЗМВР, в обжалваното решение ВРС е приел, че служебното правоотношение на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, каквато е ищцата, се урежда единствено с разпоредбите на ЗДС. До изменението на ЗМВР в ДВ, бр. 60/2020г., ищцата като държавен служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР е имала всички специфични права и задължения предвидените в нормите на ЗМВР за служителите в системата на МВР. Основният спорен въпрос по делото е дали в процесния период, ищецът е бил държавен служител по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДС и дали при уреждане на неговия статут се прилага и специалния ЗМВР.

В зависимост от това, следва да се определи съобразно правната уредба на ЗМВР /в сила от 28.11.2014г./, кои са служителите на МВР, на които се следва храна или левовата ѝ равностойност. Счита, че правният статут на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР се урежда, както от общия ЗДСл, така и от специалния ЗМВР, като общите разпоредби се прилагат по отношение тази категория служители само и единствено при липса на изрично специално правило в ЗМВР, което би дерогирало общия закон. Изключването изцяло на статута на тези служители от приложното му поле противоречи на основните принципи на управление на държавната служба в МВР, съгласно чл. 141 от ЗМВР. Чл. 181, ал. 1 от ЗМВР се прилага по отношение на всички служители на МВР, като за определяне кръга на лицата имащи право на безплатна храна или левовата ѝ равностойност следва да се изходи единствено и само от разпоредбите на ЗМВР, който изрично урежда, че в хипотези на преобразуване по силата на закона на правоотношенията на служителите в такива по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР се дължи левовата равностойност за неосигурена храна. Това разрешение следва да се приеме и с оглед справедливото и равно третиране на работниците и служителите в системата на МВР. На служителите, на които по силата на закона правоотношенията се преобразуват в служебни такива по ЗДСл, също се дължи левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР съгласно § 69, ал. 6 от ПЗР на ЗМВР. По делото не е било установено, че в исковия период на ищцата е била изплащана определената сума за храна и как е определено индивидуалното месечно възнаграждение на ищцата, а от представените платежни бележки се установява, че след м. февруари 2017г. не са начислявани и изплащани пари за храна. Отправила искане в тази връзка за постановяване на решение, с което обжалваното такова да се отмени, а предявените искове да се уважат с извод за основателност.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК отговор на жалбата не е депозиран от ОД на МВР, гр. Варна.

В хода на проведеното по делото съдебно заседание, страните поддържат изразените позиции по спора, като всяка претендира присъждане на разноски.

При проверка валидността и допустимостта на обжалваното решение, съобразно нормата на чл. 269, пр. I от ГПК, съдът не открива пороци, водещи до неговата нищожност или недопустимост.

Производството пред ВРС е образувано по повод предявени от В. В. С. срещу ОД на МВР, гр. Варна съединени в условията на първоначално обективно кумулативно съединяване на осъдителни искове **с правно основание чл. 181, ал. 1 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД** за осъждане на ответника да заплати сумата от **4320 лв.**, претендирана като сбор от дължими и неплатени допълнителни средства за храна в размер на 120 лв. месечно за периода 01.02.2017г. до 31.01.2020г. , ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба до окончателното плащане на задължението, както и сумата от **648.92 лв.**, представляваща общ размер на мораторната лихва, за периода от датата на падежа на всяко

месечно задължение до 24.02.2020г.

Фактическите твърдения, на които са основани исковете са в следния смисъл: ищцата е служител в системата на МВР, като със Заповед № 8121К-349/24.01.2017г. на министъра на вътрешните работи е назначена като държавен служител при ответника, съгласно чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, считано от 01.02.2017г. От този момент до сега заема длъжността „старши експерт в сектор „Човешки ресурси“ към отдел „Административен“ при ОД на МВР – Варна. До 31.01.2017г. ѝ е била изплащана ежемесечно допълнително левовата равностойност на полагащата се храна на служителите на МВР, съгласно чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. От 01.02.2017г. до сега тези допълнителни средства не се начисляват и не ѝ се изплащат. Като държавен служител, чийто статут се урежда със ЗДС е служител на МВР и съгласно чл. 181, ал. 1 от специалния закон би следвало да ѝ се осигурява храна или равностойността ѝ. Със Заповед на министъра от 01.07.2015г. левовата равностойност на храната за служителите на МВР е определена на 120 лв. Във всяка последваща заповед, отменяща предходната и последната от 2019г. този размер е идентичен. От 01.02.2017г. за служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР не се определя размер на средствата за храна съгласно чл. 181, ал. 4 вр. ал. 1, поради което не е изплащана полагащата ѝ се допълнително равностойност на храна. Непосочването на служителите по чл. 142, т. 2 от ЗМВР в тези заповеди не отменя установеното от закона право на храна, респ. на левовата ѝ равностойност, като липсва основание за по-неблагоприятно третиране на тази категория служители с всички други такива, които полагат труд по трудово и или служебно правоотношение. Отправила искане в тази връзка за положително произнасяне по предявените искове.

В отговор на исковата молба, ОД на МВР – Варна признала възникналото и съществувало между страните служебно правоотношение на посочената длъжност. Оспорила обаче исковете по основание с доводи, че в чл. 142, ал. 1 от ЗМВР са предвидени три категории служители, служебното правоотношение на които е уредено в три различни закона, а именно: държавни служители – полицейски органи и органи на ПБЗН; държавни служители и лица, работещи по ТПО. В чл. 142, ал. 2 от ЗМВР изрично е посочено, че статутът на държавните служители по ал. 1, т. 1 се урежда със ЗМВР, а съгласно ал. 4 – статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда от ЗДСл. Статутът на ЛРТП се урежда при условията и по реда на КТ и ЗМВР /чл. 142, ал. 5/. С изменението на ЗМВР от 2017г., служебните правоотношения на държавните служители, за които се прилага § 86 от ПЗР на ЗИДЗМВР /ДВ, бр. 14 от 2015г./ се преобразуват в такива по ЗДСл. Законодателят изрично е определил статута на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР да е по ЗДСл, в който не се предвижда предоставяне на храна или левовата ѝ равностойност, а съгласно чл. 181, ал. 4 от ЗМВР на тази категория служители се осигурява безплатна храна при извършване на дейности, свързани със специфичния характер на труда, както и ободряващи напитки при полагане на труд през нощта. За периода до 02.02.2017г. ищецът е имал право да получава и е получавал левовата равностойност на храната, размерът на която се определя със заповед на министъра на вътрешните работи. След този момент на ищца не е

изплащана легова равностойност за храна, поради това, че същата не се дължи. Съгласно § 69, ал. 6 от ПЗРЗИДЗМВР на ищцата е определена индивидуална основна заплата, включваща и леговата равностойност на храна по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Формирането на работната заплата за държавните служители със статут по ЗДСл в МВР е съобразено с Наредбата за заплатаите на служители в държавната администрация. Така отпразил искане за отхвърляне на исовете като неоснователни.

СЪДЪТ, след преценка на становищата на страните, събраните по делото доказателства, по вътрешно убеждение и въз основа на приложимия закон, приема за установено следното от фактическа страна:

Няма спор в отношенията между страните, че със Заповед № 8121К-349/24.01.2017г. на министъра на вътрешните работи на основание чл. 9, чл. 10д, ал. 4 от ЗДСл и проведен конкурс, ищцата е назначена за държавен служител на длъжността „старши експерт“ в група „Управление на човешки ресурси“ към сектор „Човешки ресурси“ при ОД на МВР – Варна. Със същата заповед на ищцата е определена основна месечна заплата в размер на 1471 лв.

Не е спорно също обстоятелството, че в исовия период на ищцата не е заплащана допълнително легова равностойност на храна, както и че съгласно нарочни заповеди издавани от министъра на вътрешните работи определеният месечен размер на леговата равностойност за храна през целия период е 120 лв.

Пред ВРС е проведена ССЧЕ, от заключението на която се установява, че ищцата е встъпила в длъжност считано от 31.01.2017г. в ОД на МВР – Варна. За отработен един ден за м. 01.2017г. ѝ е начислена ЗПЛ,ДЛЖ,ДС ЗДСл – 66.90 лв. и лични добавки – 3.14 лв. В исовия период 01.02.2017г. до 31.01.2020г. на ищцата не е начислявана леговата равностойност на храна за служители на МВР, която в случай, че се дължи е в исовите размери.

СЪДЪТ, въз основа на така установеното от фактическа страна, прави следните **правни изводи**:

Предмет на разглеждане са исове с правно основание чл. 181, ал. 1 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Спорът по делото е доколко ищцата с оглед заеманата от нея длъжност в рамките на служебното ѝ правоотношение има право на допълнително плащане, извън основната месечна заплата, под формата на леговата равностойност на храна в рамките на исовия период.

Правото на служители на МВР да получават храна или леговата ѝ равностойност е регламентирано в чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Съгласно чл. 181, ал. 1 от ЗМВР на служители на МВР се осигурява храна или леговата ѝ равностойност, а съгласно ал. 2 – на държавните служители се осигуряват работно и униформено облекло и друго вещео имущество и

снаряжение, а на неносещите униформа се изплаща ежегодно парична сума за облекло. Съгласно ал. 3, служителите по чл. 142, ал. 1 и 3, които извършват дейности, свързани със специфичен характер на труда, за което се полага безплатна храна, се осигурява левовата й равностойност, чийто размер се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи, а условията и редът за предоставянето ѝ се определят с наредби на министъра на вътрешните работи /ал. 4 и ал. 5/.

Категориите служители на МВР са определени в чл. 142, ал. 1 от ЗМВР /изм. ДВ, бр. 14/2015г., в сила от 1.04.2015г./, както следва: т. 1. държавни служители – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението; 2. държавни служители; 3. лица, работещи по трудово правоотношение. В ал. 4 на чл. 142 /ред. ДВ бр. 14/2015г., в сила от 01.04.2015г./ е регламентирано, че статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда със Закона за държавния служител. На основание чл. 142, ал. 1 от ЗМВР само статутът на служителите по т. 1 се урежда от специалния ЗМВР. Следователно, касае се за два специални закона – ЗМВР и ЗДС, които намират приложение по отношение различните категории служители в рамките на системата на МВР. Приложението на специалния закон /ЗДСл/ при уреждане служебното правоотношение на конкретната категория служители в системата на МВР, изключва приложението по отношение на същото правоотношение на другия специален закон /ЗМВР/. С § 86 от ЗИДЗМВР /ДВ, бр. 14/2015г./ е прието, че за държавните служители в МВР, заемащи длъжности за държавни служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, чиито служебни правоотношения не са прекратени към 1 април 2015г., се прилагат разпоредбите на действащото законодателство за държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР до прекратяване на служебните им правоотношения. Т.е. до прекратяване на служебните им правоотношения, категорията служители по т. 2 законодателно се приравняват по статут на държавните служители по ЗМВР. С § 69, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗМВР /Обн., ДВ, бр. 81 от 2016г., в сила от 01.02.2017г./ от друга страна, е предвидено, че служебните правоотношения на държавните служители в МВР, за които се прилага ЗИДЗМВР /ДВ, бр. 14/2015г./ и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на Министерството на вътрешните работи и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДСл, считано от датата на влизане в сила на този закон. Съгласно ал. 6 на същия параграф, при назначаването на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от определеното към датата на влизане в сила на този закон възнаграждение, определено по реда на ЗМВР и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храна по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Следователно, самият закон определя начина, по който се формира основната заплата на служителя по служебното правоотношение и в нея нормативно е включено, както допълнителното възнаграждение за прослужено време, така и левовата равностойност на храната. С ежегодни заповеди, издавани от Министъра на вътрешните работи, на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 3 от

ЗМВР, каквато е и ищцата преди преназначаването ѝ считано от 01.02.2017г., е определена левовата равностойност на храна в размер на 120 лева месечно. На това основание съгласно установеното от вещото лице в ССЧЕ за м. 01.2017г. и за отработен 1 ден ѝ е начислена левовата равностойност на храна. Считано от 01.02.2017г., когато ищцата е преназначена по посочения ред, възнаграждението за прослужено време и левовата равностойност на храната не се начисляват отделно, а представляват компонент от получаваното от нея основно възнаграждение. Съгласно заключението на ССЧЕ след този момент на ищцата не е начислявано допълнително към основното възнаграждение левовата равностойност на храна. При това положение следва да се приеме, че служителката няма право на отделно допълнително възнаграждение за храна извън основното ѝ възнаграждение. По делото не се твърди от ищцата, съответно и не се установява, че определеното основно възнаграждение на ищцата в рамките на заявения период не е формирано съобразно критериите на § 69, ал. 6 от ПЗР на ЗИДЗМВР /Обн., ДВ, бр. 81 от 2016г., в сила от 01.02.2017г./. Твърдението е за дължимо отделно и допълнително от основното възнаграждение плащане, съставляващо левова равностойност на храна, каквото право на допълнително плащане в исковия период ищцата няма. Ако се приеме обратното, че ищцата като държавен служител в системата на МВР - чл. 142, ал. 1, т. 2 от МВР има право на храна или нейната равностойност съгласно чл. 181, ал. 1 от ЗМВР, то тя би била поставена в по- благоприятно положение в сравнение със служителите по чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР – полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението, чиито правоотношения не са се преобразували в служебни по силата на § 69, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗМВР /в сила от 01.02.2017г./, доколкото би получавала храна, респ. равностойността ѝ веднъж като съставна част от основното си възнаграждение и втори път, отделно като допълнително плащане.

Наред с изложеното, ищцата е назначена по служебно правоотношение в МВР, на основание § 69, ал. 1 от ПЗР на ЗИДЗМВР /в сила от 01.02.2017г./ и съдържанието на служебното ѝ правоотношение се урежда от специалния ЗДСл. В специалния закон не е предвидено в полза на служителите на държавна служба да се предоставя храна или нейната парична равностойност, аналогично на уредбата по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР. Тази изрична законодателна препратка към приложение на специалния ЗДСл към тази категория служители на МВР, изключва приложение на другия специален закон по аргумент за празнота в ЗДСл. В чл. 142, ал. 4 от ЗМВР от друга страна, изрично е предвидено, че статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДСл, а изчерпателното изброяване на разпоредби в ЗМВР приложими към служителите заемачи длъжности по чл. 142, ал. 1, т. 2, сред които чл. 181, ал. 1 от ЗМВР е въведено едва със ЗИД на ЗМВР /ДВ, бр. 60 от 2020г., в сила от 1.10.2020г./. Следователно за периода от 01.02.2017г. до 01.10.2020г. ищцата, като служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 от ЗМВР, по отношение на който е приложим ЗДСл няма право на храна, респ. на паричната ѝ равностойност като отделно плащане от основното възнаграждение. До 01.02.2017г., както и след 01.10.2020г. за тази група служители в МВР, държавни служители по чл. 5 от ЗДСл, извършващи дейности свързани със специфичен характер на труда и полагащи труд през

нощта от 22:00 до 6:00ч. правото на получаване на храна или левовата ѝ равностойност е изрично законодателно уредено. В периода от 01.02.2017г. до 01.10.2020г. обаче приложими спрямо тези служители са били само разпоредбите на ЗДСл и същите нямат уредено в закона право на допълнително плащане под формата на легова равностойност на храна.

Ето защо предявените на това основание главен и акцесорен икове са недоказани по основание и следва да се отхвърлят. Идентичен правен резултат в решението си е постановил и ВРС. Решението като правилно следва да се потвърди.

Мотивиран от така изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1 от ГПК, Варненски окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260347 от 08.02.2021г. по гр.д. № 2513/2020г. по описа на ВРС, 43-ти състав.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 280, ал. 3, т. 3 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____